

ASSIGNATURES

Úlimes Tendències del Disseny

L'assignatura Úlimes tendències del disseny estudia els moviments d'art i disseny emergents que han estat més significatius, des dels anys 90 fins a dia d'avui. Atesa la proximitat temporal dels projectes a estudiar, l'estudiant s'aproximarà als mateixos a través de l'experimentació crítica, l'anàlisi de casos, la reflexió escrita en formats professionalitzadors, la valoració de visites, la posada en relació de conceptes i textos, etc.

L'assignatura Úlimes tendències del disseny s'emmarca dins l'àmbit d'estudis de Cultura del disseny, que dona nom a una de les 5 mencions del Grau de disseny d'EINA. Es consideren àmbits de la cultura del disseny:

- ✕ Recerca
- ✕ Mediació cultural
- ✕ Gestió empresarial
- ✕ Disseny discursiu.

A Úlimes tendències del disseny es treballen sobre tot competències en mediació cultural i recerca acadèmica, que es complementen amb altres assignatures del mateix àmbit. De manera transversal, també es fan diverses aproximacions a models de gestió empresarial i formes d'organització de treball que es consideren representatives del context actual. En quant als projectes de disseny discursiu o especulatiu, es treballen en els comentaris sobre estudis de cas.

Els objectius de l'assignatura son capacitar l'estudiant per a:

- ✕ reconèixer les últimes tendències del disseny i de l'art del nostre entorn cultural
- ✕ interpretar i aplicar críticament referents teòrics en la valoració de projectes de disseny i en l'elaboració de textos crítics
- ✕ relacionar conceptes, discursos, tendències i llenguatges de les distintes disciplines del disseny
- ✕ saber ubicar els projectes i autors/es de disseny dins el seu context conceptual, cultural, polític i social.

Codi
200668

Crèdits
6 ECTS

Curs

3

Semestre

2

Matèria

Cultura del disseny

Professorat

Víctor García Tur

[Octavi Rofes](#)

Llengües

Català

Prerequisits

No es demanen prerequisits oficials ni coneixements previs específics. Es recomana haver aprovat l'assignatura Disseny i art contemporanis del 1er semestre i la resta d'assignatures de 1er, 2on i 3er de l'àmbit de cultura del disseny.

Continguts de l'assignatura

✕ 1. Models de producció i innovació

Escenari S.L.O.C. Postproducció, Autogestió i Cooperació.

Laboratoris d'innovació en pensament, creació, tecnologia i producció.

Innovació social. Innovació inversa. Consum col·laboratiu. Open Design.

Disseny/Art integrador vs Disseny/Art disruptor. Activisme creatiu, sostenibilitat i ètica del disseny.

✕ 2. Sistemes de recepció i autoria

Disseny de l'experiència. Disseny participatiu. Disseny emocional.

Disseny col·laboratiu, projectes col·lectius i autoria compartida. Entorns interactius.

Rols de l'usuari-espectador: interactor, creador, prosumidor, prescriptor, actor...

Visió sistèmica i plantejament holístic del projecte de disseny.

✕ 3. Disseny, art i producció de subjectivitats

Sexualitat. Post-feminismes i discurs de gènere.

Societat. Pràctiques inclusives vs accions disruptives.

El poder. A-topies del poder: alegalitat, biopolítica, heterotopies, utopies, desterritorialitzacions...

La ciutat. Smart Cities vs Transition Towns.

✕ 4. Pràctiques desmaterialitzades del disseny

Pràctiques desmaterialitzades del disseny i de l'art.

Disseny de serveis i estètica relacional.

El disseny com a recerca: projectes discursius.

El disseny com a projecte: projectes especulatius.

✕ 5. Nous escenaris per al disseny

Discursos emergents. Post-disseny.

Medis i agents del disseny. Territoris híbrids interdisciplinaris.
Cultura del disseny: mediació i recerca.
Nous models d'aprenentatge i docència del disseny.

Metodologia docent i activitats formatives

ACTIVITATS FORMATIVES

✕ Clases teòriques

ECTS: 15%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Clases magistrals i debat en gran grup.

Competències: CE11, CT17, CT19.

✕ Seminaris de discussió de textos i realitzacions del disseny

ECTS: 15%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Presentacions de textos i obres artístiques i de disseny, i discussió crítica col·lectiva.

Competències: CE11, CE16, CE16.1, CE18, CE18.2, CE21, CE21.3, CT17, CT19.

✕ Lectura de textos

ECTS: 20%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Lectura comprensiva de textos.

Competències: CE11, CE16, CE16.1, CT6.

✕ Estudi

ECTS: 10%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

Competències: CE11, CE16, CE16.1, CE18, CE18.2, CT6.

✕ Recerca de documentació

ECTS: 10%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Ús de bases de dades bibliogràfiques a partir de paraules clau, consulta de fonts documentals a biblioteques especialitzades i arxius.

Competències: CE12, CT6, CT17.

✕ Redacció i presentació de treballs

ECTS: 25%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Redacció d'un assaig individual a partir d'una guia per a la seva realització, i de treballs en grup i presentació oral per a la seva discussió.

Competències: CE16, CE16.1, CE21, CE21.3, CT2, CT6, CT17, CT19.

✕ Avaluació

ECTS: 5%

Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Proves orals i escrites.

Competències: CE11, CE16, CE16.1, CE18, CE18.2, CT6.

Avaluació

Per a l'avaluació dels coneixements i competències adquirides els estudiants han de realitzar un treball d'assaig acadèmic per a lliurar a meitat del curs (30%) i un examen a final de curs (30%), a més de la realització dels exercicis corresponents a les sessions de seminari (30%) i la participació a classe (10%).

La falta d'assistència (sense justificant) a més del 20% de les classes comporta el suspens de l'assignatura.

Tots els exercicis de curs es desaran en un glossari específic de la Intranet de l'assignatura i, per tant, es compartiran amb els companys i companyes de curs.

Exercicis seminaris (30%)

Els exercicis de les sessions de seminari son de dos tipus, i treballen competències de l'àmbit de la recerca i de la mediació en cultura del disseny respectivament.

- ✕ **1.** Comentari escrit i debat de lectures. Cada dues setmanes els estudiants realitzaran un comentari crític escrit a partir de les lectures del curs: 1 llibre + 10 articles de revistes de recerca.
- ✕ **2.** Comentari escrit i debat d'autors/res de disseny. Cada dues setmanes els estudiants realitzaran un comentari crític escrit a partir de la pròpia recerca en autors/es de disseny i l'aportació teòrica pertinent.

Treball d'assaig acadèmic (30%) Lliurament a meitat de curs A partir del contacte directe amb un context cultural o professional influent en el disseny i/o l'art actual, redactar un assaig acadèmic seguint les pautes recollides en el document explicatiu del treball que es troba a la Intranet de l'assignatura. A classe es concretaran els contextos possibles: exposició, seminari, conferència, Fablab, centre de producció i/o creació, equip de recerca universitari, centre d'innovació, etc.). Posteriorment, cada estudiant pactarà amb la professora l'orientació conceptual de l'assaig.

L'assaig acadèmic segueix l'estructura d'article d'investigació per a revistes de recerca especialitzades, per la qual cosa treballa capacitats de l'àmbit de la mediació i de la recerca en cultura del disseny, conjuntament.

Examen (30%) 2 setmanes abans d'acabar el curs L'examen final avaluarà els coneixements adquirits en les lectures del curs i les capacitats d'argumentació crítica treballades en els debats, en els comentaris crítics i en l'assaig acadèmic.

Participació (10%) Com a participació es tindran en compte les aportacions d'informació relacionada amb els temes tractats a l'assignatura que es comparteixin amb el grup de classe, mitjançant la Intranet o en breus exposicions a classe. Una part important del grau de participació de l'estudiant s'avaluarà a partir de la informació i coneixement que aportin al grup, amb enllaços i recomanacions. També es tindrà en compte l'iniciativa de l'estudiant per a visitar o participar en activitats relacionades amb l'assignatura, com ara visites a exposicions, jornades, seminaris, conferències, etc. Igualment, es valorarà qualsevol iniciativa autònoma que enriqueixi el debat del grup i el grau de compromís amb el treball de l'assignatura.

CRITERIS D'AVALUACIÓ DE LES ASSIGNATURES DE CULTURA DEL DISSENY

- ✗ Hi ha opció de re-avaluació de totes les proves d'avaluació realitzades.
- ✗ Les proves d'avaluació re-avaluades obtindran com a màxima nota un 6.
- ✗ En cas que no s'hagi presentat cap prova d'avaluació no es pot accedir a la re-avaluació final.
- ✗ Per a ser avaluades, les proves d'avaluació hauran d'acomplir uns requisits de correcció en la presentació -ortografia, estil i format- adequats al context universitari.
- ✗ El plagiat i/o la còpia no referenciada en una prova d'avaluació conduirà a una qualificació de zero de l'assignatura.

Bibliografia i enllaços web

La bibliografia obligatòria i lectures d'articles per a les sessions de seminari s'especificaran a l'inici del curs.

Textos de referència

- ✗ Aicher, Oti. *El mundo como proyecto*. Barcelona: Gustavo Gili, 1994
- ✗ Ardenne, Paul. *Un arte contextual*. Creación artística en medio urbano, en situación, de intervención, de participación. Murcia: Cendeac, 2002
- ✗ Ardenne, Paul. "El arte micropolítico. Genealogía de un género". Text introducció catàleg exposició "Micropolitiques" Centre National d'Art Contemporain "Magasin", Grenoble, 5 febrer a 30 abril de 2000
- ✗ Armahani, Siah. *Espacios de lectura. Reading spaces*. Barcelona: MACBA, 1995
- ✗ Auge, Marc. *El viaje imposible. El turismo y sus imágenes*. Barcelona: Gedisa, 1998
- ✗ Borriaud, Nicolas. *Postproducción*. Buenos Aires: Adriana Hidalgo, 2007
- ✗ Borriaud, Nicolas. *Estética relacional*. Buenos Aires: Ariadna Hidalgo, 2007; ed. org. 1998
- ✗ Buchanan, Richard. *Wicked Problems in Design Thinking. Design Issues*, vol. VIII, nº2, estiu 1992
- ✗ Burns, C.; Cottam, H.; Vanstone, C.; Winhall, J. *RED paper 02: Transformation Design*. Design Council: London, 2006
- ✗ Calvera, Anna [ed]. *Arte ¿? Diseño*. Nuevos capítulos en una polémica que viene de lejos. Barcelona: Gustavo Gili, 2003
- ✗ Careri, Francesco. *Walkscapes. El andar como practica estética*. Barcelona: Gustavo Gili, 2002
- ✗ Castells, Manel. *El poder en la era de las redes sociales*. Artículo, Nexos en línea, 2012
- ✗ Costa, Tània. *Arte y diseño. Procesos sin objeto*. Situaciones. Artículo. Barcelona: Revista de historia y crítica de las artes de la Escola d'història de l'art de Barcelona, nº5, octubre 2012
- ✗ Deleuze, Gilles; Guattari, Félix. *Mil mesetas. Capitalismo y esquizofrenia*. Valencia: Pre-Textos, 2002
- ✗ Certeau, Michel. *La invención de lo cotidiano. I. El hacer*. México: Universidad

Iberoamericana, 2000

- ✗ Erner, Guillaume. *Sociología de las tendencias*. Barcelona: Gustavo Gili, 2010
- ✗ Felber, Christian. *La economía del bien común*. Deusto: Bilbao, 2012
- ✗ Govindarajan, Vijay; Trimble, Chris. *Innovación inversa*. Massachusetts: Harvard Business School Press, 2012
- ✗ Hard, Michael; Negri, Antonio. *Declaración*. Madrid: Akal, 2011
- ✗ Houllebecq, Michel. *El mundo como supermercado*. Dix (Les Inrockuptibles/Grasset, 1997)
- ✗ Jégou, François; Manzini, Ezio. *Servicios Colaborativos. Diseño e innovación social para la sostenibilidad*. Experimenta nº63 Diseño, Arquitectura, Comunicación. Revista para la cultura del proyecto; octubre 2012
- ✗ Julier, Guy. *La cultura del diseño*. Barcelona: Gustavo Gili, 2010
- ✗ Lyon, Philippa. *Design Education. Learning, Teaching and Researching Through Design*. Anglaterra: Gower, 2011
- ✗ McDowel, Linda. *Género, identidad y lugar. Un estudio de las geografías feministas*. Madrid: Cátedra, 2000
- ✗ Manzini, Ezio; Jégou, François [et al]. *Collaborative services. Social Innovation and Design for Sustainability*. Milano: POLI.design, 2008
- ✗ Meroni, Anna [ed]. *Creative communities. People inventing sustainable ways of living*. Milano: POLI.design, 2007
- ✗ Moulaert, Frank [ed]. *The International HandBook on Social Innovation. Collective Action, Social Learning and Transdisciplinary Research*. Edward Elgar, 2013
- ✗ Norman, Donald Arthur. *Emotional Design*. NY: Basic Books, 2004
- ✗ Oti, Aicher. *El mundo como proyecto*. Barcelona: Gustavo Gili, 1994
- ✗ Parramón, Ramón. "Arte, Participación y Espacio público" 2009, <http://www.insumisos.com/lecturasinsumisas/>
- ✗ Pelta, Raquel [et al]. *Sin límites. Visiones del diseño actual*. Saragossa: Diputación de Zaragoza, 2003
- ✗ Peran, Martí. "Periples de la impuresa. Entre l'estetització conservadora i l'experiència real". Article publicat a: El disseny avui. De l'objecte al seu context. Aula de Ciència i Cultura nº 16. Sabadell: Caixa de Sabadell, 2002
- ✗ Perec, Georges. *Especies de espacios*. Barcelona: Montesinos, 2001; ed. org. 1974
- ✗ Polaine, Andy; Lovlie, Lavrans; Reason, Ben. *Service Design. From Insight to Implementation*. NY: Rosenfeld Media, 2013
- ✗ Press, Mike; Cooper, Rachel. *El diseño como experiencia. El papel del diseño y los diseñadores en el siglo XXI*. Barcelona: Gustavo Gili, 2009
- ✗ Sanders, Elisabeth B; Stappers, Pieter Jan. *Convival toolbox, generative research for the front end of design*. BIS Publishers, 2013
- ✗ Sassen, Saskia. *Contradeografías de la globalización. Género y ciudadanía en los circuitos fronterizos*. Madrid: Traficantes de sueños, 2003
- ✗ Sloterdijk, Peter. *Muerte aparente en el pensar. Sobre la filosofía y la ciencia como ejercicio*. Madrid: Siruela, 2013; ed. org. 2010
- ✗ Sparke, Penny. *Diseño y cultura. Una introducción. Desde 1900 hasta la actualidad*.

Barcelona: Gustavo Gili, 2010

- ✗ Stickdorn, Marc; Schneider, Jakob. *This is Service Design Thinking: Basics, Tools, Cases*. Amsterdam: BIS Publishers, 2010
- ✗ Thackara, John. *In the Bubble. Design in a complex world*. Massachussets: MIT Press, 2005
- ✗ Viladàs, Xenia. *El diseño a su servicio. Cómo mejorar una idea de negocio con la ayuda de un diseñador*. Barcelona: Index Book, 2010
- ✗ Kanngieser, Anja. "Gestos de resistencia cotidiana. La significación del juego y del deseo en las prácticas Umsonst de apropiación colectiva" 2007, <http://anjakanngieser.com>
- ✗ Vieites, Azucena. "Repetición no es repetir." Arteleku http://www.arteleku.net/zehar/wp-content/uploads/2008/08/vieites_es.pdf
- ✗ Van de Weijer, Marijn; Van Cleempoel, Koenraad; Heynen, Hilde. *Positioning Research and Design in Academia and Practice: A Contribution to a Continuing Debate*. Design Issues: Volume 30, nº2 estiu 2014.

Programació de l'assignatura

ACTIVITATS: FORMATIVES, LLIURAMENTS I AVALUACIÓ

- ✗ Assistència a activitats extra-universitàries relacionades amb l'assignatura i presentació a classe.
Hores dedicació: 16h.
Resultats d'aprenentatge: CT17, CT19, CE21, CE21.3.
- ✗ 1a fase treball assaig: escollir un context cultural influent en el disseny i/o l'art, participar-hi, decidir l'àmbit contextual a treballar, elaborar un abstract.
Hores dedicació: 20h
Resultats d'aprenentatge: CT6, CT17, CT19, CE18, CE12.
- ✗ 2a fase treball assaig: recerca teòrica, lectura d'articles de revista, confecció d'una bibliografia crítica, elaboració de l'argumentari, redacció de l'assaig.
Hores dedicació: 20h
Resultats d'aprenentatge: CE12, CT17, CT19, CT2, CE18.
- ✗ Examen final: coneixements adquirits a través de les lectures de curs + capacitat d'argumentació crítica treballada en els debats
Hores dedicació: 20h
Resultats d'aprenentatge: CE16, CE16.1, CE18, CE18.2, CT2, CT17, CT19.
- ✗ Lectures per a ser comentades a classe a través d'exercicis de participació de seminari.
Treball individual, Debat en grup, Presentacions, Diagrames.
Hores dedicació: 16h
Resultats d'aprenentatge: CE16, CE16.1, CE21, CE21.3, CT17.
- ✗ Recerca i comentari d'activitats d'actualitat relacionades amb l'assignatura Treball individual, Recomanació enllaç, Comentari classe, Debat en grup.
Hores dedicació: 8h

Resultats d'aprenentatge: CT17, CT19.

- ✗ Recerca i comentari d'autors/res de disseny d'actualitat relacionades amb l'assignatura. Classes de seminari Treball individual, Comentari classe, Debat en grup.

Hores dedicació: 8h

Resultats d'aprenentatge: CE11, CE12, CE18, CT17, CE21, CE21.3.

✗ TOTAL:

54h dirigides + 54h autònomes

108h

Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència

- ✗ **CE11** Demostrar comprendre el funcionament de l'entorn econòmic, empresarial i institucional en el qual es contracten i desenvolupen professionalment els projectes i les activitats de disseny.
- ✗ **CE12** Demostrar conèixer l'entorn institucional i associatiu del món professional del disseny i el paper que juguen les diferents entitats i agents socials.
- ✗ **CE16** Demostrar entendre i interpretar de manera pertinent i raonada els textos d'història, teoria i crítica del disseny.

Resultat d'aprenentatge

- ✗ **CE16.1** Aplicar críticament els conceptes i mètodes d'història, teoria i crítica del disseny.

Competència

- ✗ **CE18** Interpretar i valorar críticament productes finals i projectes de disseny tant propis com aliens.

Resultat d'aprenentatge

- ✗ **CE18.2** Redactar un assaig acadèmic de crítica de disseny.

Competència

- ✗ **CE21** Disposar de recursos i capacitats per a relacionar conceptes i llenguatges de diferents especialitats de disseny.

Resultat d'aprenentatge

- ✗ **CE21.3** Identificar els trets comuns i les especificitats de les disciplines del disseny en l'anàlisi crític dels diferents estils històrics o tendències actuals.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- ✗ **CT2** Elaborar informes professionals i treballs acadèmics.

- ✗ **CT6** Capacitat per treballar en equip i aptituds per al diàleg amb els diferents agents i disciplines que poden intervenir en el desenvolupament d'un projecte de disseny.
- ✗ **CT17** Demostrar que coneix els fenòmens innovadors i els nous llenguatges i propostes culturals.
- ✗ **CT19** Demostrar una disposició afectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.

Inici

EINA

Grau de Disseny

Especialitats

Pla d'estudis

Assignatures

Accés

Mobilitat

Pràctiques

Beques

Informació acadèmica

Màsters i postgraus

Cursos d'estiu

Alumni

Empresa

Internacional

Projectes

Recerca

Biblioteca

Arxiu

Qualitat

Contacte

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia, 25
08017 Barcelona
T +34 93 203 09 23 / info@eina.cat

[Avís legal](#)

[UAB](#)

[Facebook](#)

[Cookies](#)

[Webmail](#)

[Twitter](#)

[Intranet](#)

[Instagram](#)

[Blog](#)

[Pinterest](#)

[Vimeo](#)